

Lõuna - Mulgimaa

Nr 7 (172)
August 2009
Hind 4 krooni

• Pärast menukat teatritegemist Mõisaküla kodukandipäeval lasi näidendi üks osalisi Karksi vallavanem Arvo Maling (vasakul) publiku seas heategevuslikul eesmärgil ringi käima korjandusurni. Esimesena pistis rahatähe sellesse väike tüdruk. MEELIS SÕERDI foto

KODUKANDIPÄEVI ÜLENDAS HEATEGEVUS

Mõisaküla XXII kodukandipäevad said tänaste ja endiste linlaste ning külaliste rohkearvulisel osavõtul teoks 31. juulist 2. augustini, pakudes kõigile mitmeti nii osasaamist kui ka andmisrõõmu.

Au sees olid kaunid kodud

Tänavuste kodukandipäevade pidulikul avamisel 31. juuli õhtul keskvaljakul soovis kõigile head peotaju Mõisaküla linnapea Ervin Tamberg. Meeleolu lõi puhkpilli bigbänd Iivo Hakkaja juhatusel, kes järgmisel hommikul linnarahva muusikaga ka äratas. Kodukandipäevade, Mõisaküla linna ja Eesti riigilipu heiskasid mastidesse väikelinna kolme tänavu kaunimaks hinnatud kodu omanikud Ahto Kirikal, Eda Kütt ja Emilie Lusis.

Avatseremooniale eelnes traditsiooniliselt uue näituse avamine Mõisaküla muuseumis. Tänavuse fotonäituse teemaks olidki linna kaunimad kodud ja koduaiad. Pikkaelad laudadel muuseumisaalis köitsid vaatajaid üle saja värvifoto kokku neljakümnest Mõisaküla koduaiast tehtud suviste võtetega, pildistajaks muuseumi töötaja Anu Laarmann. Kahe kodukandipäeva jooksul külastas näitust 340 inimest.

Kaunimate kodude omanikke tunnustasid ja tänasid muuseumis linnapea Ervin Tamberg ja linna heakorraldusosakonna liige Tiina Raba, muusikaliselt lõi meeleolu Anett-Hildegard Laarmann. Majamärgi "Kaunis kodu 2009" pälvivad Tiina ja Ahto Kirikal (Paju tn 1), Eda ja Kaljo Kütt (Pärnu tn 14) ja Emilie Lusis (Uus tn 23). Linnavalitsuse tänukirja said perekond Kuusk (Viljandi tn 2b), perekond Kotsetov (Ringpuistee tn 5), Senta Matsi (Uus tn 14), perekond Mihhailov (Heinamaa tn 15), Kairit Raud (Pärnu tn 49), perekond Resnis (Kivi tn 7), perekond Teearu (Vabriku tn 9), perekond Usin (Viljandi tn 29) ja perekond Valdas (Põllu tn 2).

"Siis kui mõni mõte tuleb, siis jälle teeme," ütles kolmteist aastat praeguses kodus Paju tänavas elav ja seda koos abikaasaga tasapisi kaunimaks muutev Tiina Kirikal, silmitsedes

näitusesaalis laual fotosid vaadetega oma koduaiast. Käepärast materjali nagu näiteks kive lilleklumpide ümbritsemiseks ja muud leiab tema sõnul selleks koduümbrusestki. Tarvis on eelkõige tahtmist ja ilumeelt.

Tiina Raba tundis rõõmu sellegi üle, et hindamiskomisjoniga linnas ringi liikudes hakkas silma veel mitmeid niisuguseid kodusid, mis lähiaastatel kindlasti kauniks saavad. Anu Laarmann tõdes, et ka arvukad muuseumikülastajad, keda tänavusel muuseumiaastal oli juuli lõpuks juba üle seitsmesaja, on kiitnud Mõisaküla miljööväärtusliku puutarhitektuuri säilitamise ja kaunite koduaedade rohkuse pärast.

Korras muuseumist all pool linnavalitsuse saalis said paljud huvilised vabatahtliku rahalise annetuse eest imetleda ligi poolsada Eesti linna, kaasa arvatud Mõisaküla, Abja-Paluoja ja Karksi-Nuia, vaadetega küünalde näitust. Meetri pikkused küünlad on valminud Võhmas Peter Wüthrichi firmas *Eesti Valgus*, pildid küünaldele on maalitud kunstnik Natalja Remmer.

Meenutati linavabrikut

Koolimaja ühes klassiruumis said laupäeva pärastlõunal kokku kunagise Mõisaküla linavabriku endised töötajad eesotsas ettevõtte viimase kauaaegse tegevjuhi Laine Õigusega. Istuti linnavalitsuse toel kaetud kohvilauas ja meenutati läinut - möödus ju vabriku asutamisest tänavu sada aastat.

Kõrval asuvas klassiruumis oli kodukandipäevadeks üles seatud linavabriku ajalugu kajastav näitus. Laine Õiguse eestvedamisel olid esemed, fotod, dokumendid ja muu kogutud näituseks kokku endistelt töötajatelt.

"Kurb on," tunnistas näituseruumis selgitusi jaganud endine linavabriku töötaja Linda Kuusk. Tootmine vabrikus lõppes juba aastaid tagasi. Pärast erastamist iirlastele ja mitmeid omanikuvahetusi on nüüd vabrikuhoone omanikuks kohalik ettevõtja Uno Suurmets, kelle firma *Unolight*

tegeleb seal metallitoodete valmistamisega.

Hoopis rõõmsamat pilti pakkus kodukandipäevalistele koolimaja fuajeel üles pandud, hetkel Päästetöökirjast kunstiharrastajatest Mõisaküla kooli vilistlaste Tiina Variku ja Merje Tamme maalide ja joonistuste näitus. Fuajeel akendel näitasid omavoolituid taaseid Kalju Õiguse juhendamisel kätt harjutamas käivad kooli saviringi liikmed Ave Aasmaa, Liisi Saks, Helis Lehtsaar, Filippus-Magomed ja Õnneke Õigus, Gerri ja Gerel Ilumäe jt.

Koolimaja lauluklassis laudade ümber oli hulk asjahuvilisi noori ja lapsi ametis polümeersavist helmest ja ehte tegemisega. Nende juhendajaks oli tallinlane Terje Ennomäe, kelle kutsus sugulasena mõisakülalasi õpetama Mõisaküla linna aukodanik Alma Ilison. Terje Ennomäe polümeersavist valminud loominguid näitus oli samal ajal eksponeeritud Karksi vallas Kopra turismitalus.

Imetleti ja osteti käsitöid

Pärnu tänav 32 asuvas käsitöötoas näitasid ja müüsid oma viimastel kuudel valminud kotte, salle, taldrikumaaile ja muid kenasid taaseid Lõuna-Mulgimaa Puuetega Inimeste Ühingu kohalikud näputöömeistrid. Uuema loominguna näitas käsitööringi eestvedaja Jutta Jalakas ajalehtedest kokku rullitud ja liimi ning peitsi abil põneva särava vormi omandanud ehteasju. Need tehti tema sõnul spetsiaalselt kingituseks kodukandipäevade külalistele Hiiumaalt.

Oma värvikaid vaipu ja uudses prantsusepärase tehnikas valmistatud ilusaid patju tutvustas käsitöötöös meister Maia Pullerits. Erilise särava silmis kõneles ta enda käes olnud saandivanusest pildialbumi moodus salmikust, kus fotosidki vahel, mille tema abikaasa mõne aasta eest prügimäelt leidis. Nüüd oli ta salmiku kulunud kaaned katnud õhukese musta vildiga, kaunistanud selle lillelise tikandiga ja otsustanud tuua näitusele.

(Järg 3. lk)

Uuele õppekompleksile pandi nurgakivi

Vabariigi presidendi, riigi- ja omavalitsusastutuste esindajate, valla juhtkonna ja koolipere osavõtul pandi 17. juulil pidulikult nurgakivi Abja Gümnaasiumi uuele õppekompleksile.

Abja Gümnaasiumi uus käsitöömaja ja spordikompleks kerkivad koolimaja hoovi, kus varem asusid kasvuhoone ja väliklass. Ehituse esimeseks ja teiseks etapiks kulus 18,7 miljonit krooni. Taotlused 15 miljoni krooni lisaraha saamiseks on juba esitatud. Õppekorpus ehitab *Facio Ehitus*. Esimene järk, käsitöömaja, loodetakse valmis saada sügiseks.

Nurgakivipanekut avades meenutas **Abja vallavanem Peeter Rahnel**, et 45 aastat on möödas sellest, kui avati viimati uus õppekorpus - võimla. "Nüüd oleme jõudnud verstaapostini, mil saame meie kooli juurde koondada äärmiselt vajalikud tööõpetuse klassid, kus saab korraldada ajakohast eelkuteõpet, ja mis annavad võimaluse elukestva õppe rakendamiseks kogu piirkonnas. Samas rajatav tänapäeva nõuetele vastav spordikompleks annab võimaluse Abja gümnaasiumi õpilaste erinevateks sportimisharrastusteks, kartmata tulevikus mingit ruumikitsikust," ütles vallavanem. Ta tõdes ka, et see kompleks on kogu piirkonnale äärmiselt tähtis.

Järgnevalt sõna saanud **vabariigi president Toomas Hendrik Ilves** avaldas heameelt selle üle, et Mulgimaa rahvas pingutab sportimisvõimaluste parandamise nimel. Kuu aega varem avas Halliste kool spordihoone ja järgmisena on selle rajamise ette võtnud Abja gümnaasium. "Õppimistingimusi tuleb parandada, sest see aitab maapiirkonnas antava hariduse samale tasemele, kui on linnakoolides," toonitas president.

• Abja Gümnaasiumi uue õppekorpusel nurgakivi süvendisse asetasid silindri vabariigi president Toomas Hendrik Ilves (keskel vasakult), EOK-i president Mart Siimann, Abja vallavanem Peeter Rahnel ja Abja Gümnaasiumi direktor Jüri Ojamaa. MEELIS SÕERDI foto

Olümpiapere nimel tänas ja tunnustas asjaosalisi tähtsa ettevõtmise puhul **Eesti Olümpiakomitee president Mart Siimann**.

Haridus- ja teadusministeeriumi asekancler Kalle Küttis tõdes, et Eesti praeguse koolisüsteemi põhivõime on valitsev akadeemiline fundamentaalsus. "Me ainult väärtustame teoreetilist teadmist ja see, mida laps oma käega teha oskab või oma kehaga teha suudab, see on nagu teisejärguline. Seepärast ongi eriti märkimisväärne, et me täna siin olles just paneme nurgakivi sellisele õppekorpusel, mis tegeleb lapse kehaga," rõhutas asekancler.

"Meie ees on alati valik, kas minna õnne ja rikkust otsima võõrsile, mis on kergem valik kui üritada oma kodupaika teha rikkamaks, rõõmsamaks ja õnnelikumaks," tunnustas abjalaste ettevõtmist **Viljandi maavanema kohusetäitja Tõnis Korts**.

"Täna nurgakiviteremoonia on selle kooli hoovi peal kolmas. Ja kui alati laienes kool sellepärast, et ei olnud ruumi, tuli teha arvestus kvantiteeti, siis minu arvates teeme me täna tõsise sammu kvaliteeti," avaldas lootust **Abja Vallavolikogu esimees Villu Võsa**.

"Mul on hea meel Abja kooli vilistlasena selle üle, et nüüd saab lõpuks joosta ka Abja koolis 60 meetrit läbi mitme saali," lausis **Viljandimaa Omavalitsuste Liidu esimees, Halliste vallavanem Andres Rõigas**, väljendades ühtlasi soovi hakata tulevikus pidama Abja ja Halliste vahelisi spordivõistlusi.

Abja Gümnaasiumi direktor Jüri Ojamaa rõõmustas, et põhikooli lapsed ei pea jooksma enam tööõpetuse tundidesse Abja-Paluoja linna keskele, ja et spordisaali aegu jätkub tänu tulevasele võimlale kõigile.

"Kadestan kohe seda koolidirektorit, kellel on nii tugev toetus - tõepoolest, asi läheb edasi," ütles **endine kauaaegne Abja Keskkooli direktor Heino Einer**, meenutades, kuidas valmis Abja Keskkooli teine hoone pool sajandit tagasi.

Nurgakivisse paigutatud silindrisse panid gümnaasiumi direktor Jüri Ojamaa ja vallavanem Peeter Rahnel maakonnalehe "Sakala", vallalehe "Lõuna-Mulgimaa", Abja Gümnaasiumi väljaande "Kadakas" ja Mulgi kultuuri instituudi mulgimurdelise "Üitsainus Mulgimaa" värskeimad numbrid. Lisaks veel kaks mälu pulka materjalidega Abja valla ja kooli kohta.

Silindri asetades neljakesi koos nurgakivi süvendisse president Toomas Hendrik Ilves, Mart Siimann, Peeter Rahnel ja Jüri Ojamaa. Lisaks neile viskasid kellutäie mörti nurgakivi süvendisse Heino Einer, Tõnis Korts Jüri Ojamaa ja Abja Vallavolikogu liige Taervo Viitas.

Meelis Sõerd

• Vanu traditsioone taaselustasid Rimmu külapäeval põnevad etnohõngulised õpitoad. MEELIS SÖERDI foto

Külapäev ja laat olid etnohõngulised

Rimmu rahvatoa esine avar plats oli 4. juulil täis inimesi, kes olid tulnud juba üheksandale, seekord laadamelus külapäevale.

Voortantsuga liiguti rahvatarre, kus pilku köitsid akendele maalitud Halliste kihelkonna etnilise taimeornamentika kujutised. Külapäevalis tervitas Halliste vallavolikogu esimees Ene Maaten. Kohalik naistrio löi meeleolu koduteemalise lauluga "Kodus kõik on kõige parem" ajutises kõlakojas, mille tülid külamehed olid püstitanud käepärastest materjalidest.

Vanu traditsioone taaselustasid põnevad etnohõngulised õpitoad, kus õpetasid meistrid kohapealt, Kõpust, Tarvastust ja mujalt. Rimmu raamatukogu juhataja Aino Nugis õpetas pastelde ja pihuloomade tegemist, kultuuriakadeemia õppejõud Leili Viinapuu Naistevalla külast säärepaelte punumist, Riina Salmi juhendamisel sai õppida vöökudumist, Viive Lehtla ja Maia Kolk õpetasid viltimist, trükkimist jne.

Kultuuriakadeemias õppiv omakandi noorik Leana Lihtne juhendas sõbranna Kristi Liivsoniga telgis ehtevalmistajaid. Kes soovis, sai kätt proovida Lemmi Pauli kujundatud külapäeva savitempli jäljendi valmistamisel.

Külapäeva laadal oli palju kauplajaid nii ümbruskonnast Mulgimaalt, Valgamaalt, Saaremaalt kui Pärnumaalt. Pakuti rahvuslikke käsitöid, hoidiseid, suitsutatud tooteid, Saaremaa lihaleiba, omavalmistatud saiakest, maasikaid jne. Loomulikult oli laadalt võimalik osta Kaja Paimetsa maitsvat kollast laadasaia. Lustikava aitasid kokku panna ja meeleolu löid laadal Halliste valla taitlejad: Kaarli rahvamaja naisansambel Eve Alli juhtimisel, rahvatantsurühmad *Särts* ja *Tulel* Kaarlist Kai Kannistu juhendamisel ja memmede rühm *Sõsare* Hallistest Anu Kanguri juhendamisel. Surju näitering Pärnumaalt mängis vabaõhulaval kaheosalise näidendi "Roosad prillid".

Kõhtu täitis Halliste sööklas valmistatud väga maitsev ja kodune mulgi puder ja Karin Albi ahjusoojad saiakested. Önneloois võitis iga loos. Pingeid sai maandada massaažitoolil olles. Kogenud vibulaskja Aili õpetusel sai proovida täpsust vibulaskmises. Laste rõõmuks oli püstitatud suur batuut ja laadarahvast rõõmustasid tehtud näomaalingud. Õhtul tegi tantsumuusikat Ervin Lillepea.

Kohaliku Omaalgatuse Programmist rahastatud laadamelus külapäeva projekti autorid olid Anneli Pälasing, Aino Nugis ja kultuuriakadeemia tudeng Maarja Pälasing, kes tegi nii oma kursusetöö praktikat. Tema kujundas ka külapäeva voldikud ja reklaami ning kaunistas laadaplatsi. Tehniliselt abistas tulevane IT-poiss Märt Rang ja helitehnika pani paika Toomas All. Kordalainud külapäeval andsid oma panuse paljud tublid külaelanikud.

Anneli Pälasing

• Põllulilledest pärgadega laulutüdrukud (vasakult) Annelika Kuusik, Mary Tiit, Rail Kuusik, Kertu Mändmets ja Karolin Loodus maiustamas Sarja külapäeval vahukommidega. SIRLE VALTSUKI foto

Sarja külapäeval istutati tamm

Sarja ja Abja-Peraküla praeguste ja endiste elanike ning nende lähedaste külapäeval, 8. augustil kandsid oma nime külalisteraamatusse 65 inimest.

Registreerimiselgi sai iga perekond Sarja-teemalise voldiku. Kavas olid muusikalised etteasted ja Sarja Külaseltsi juhatause esinaine Milvi Tihase kõne. Küla ajaloost rääkis aastatel 1966–1974 endises Sarja sidemajas elanud Ell Vahtramäe. Põnevust pakkus külaeiti Maali monoloog.

Eeskava lõppes tamme istutamisega, mis sümboliseerib tugevust ja vastu pidavust. Puu õnnistati ringmängulauluga "Käi ümber küla ringi". Seejärel sai maitsta kohapeal valminud hernesuppi ning vestelda teiste külapäevalistega.

Õhtupoolikult täitsid seltskonnamängud nii lastele kui täiskasvanutele. Rõõmus ja tegevusrohke päev sai teoks tänu paljude külaelanike ettevalmistustöödele. Tänu Abja Vallavalitsusele saime peotelgi, mikrofonid, võimenduse ja kõlari.

Sirle Valtšuk

OMAVALITSUSKROONIKAT

ABJA VALLAVOLIKOGU

• (25. VI) kinnitas Abja Muusikakooli põhimääruse uues redaktsioonis;

• otsustas võõrandada avalikul enampakkumisel Kõrgemäe kinnistu Laatre külas pindalaga 1,83 ha alghinnaga 65 000 krooni, Masaku kinnistu Laatre külas pindalaga 1,44 ha alghinnaga 85 000 krooni ja Lühike tn 1 kinnistu pindalaga 0,28 ha Abja-Paluoja linnas;

• määras Abja Vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvukus 15; moodustas Abja Vallavolikogu järgmise koosseisu valimisteks ühe valimisringkonna nr 1, mis hõlmab kogu Abja valla territooriumi, ja määras mandaatide arvukus valimisringkonnas 15;

• moodustas Abja vallas 5-liikmelise valimiskomisjoni, kuhu kuuluvad Milja Janson (esimees), Lidia Tamm, Liis Ojamäe, Irene Kordziejonek ja Jane Lääniste (liikmed). Asendusliikmed on Elo Saar ja Terje Jaakson.

• (13. VIII) otsustas seoses majanduslangusest tingitud eelarvetulude tunduva vähenemisega vähendada 10 protsendi võrra (tagasiulatavalt) alates 1. augustist 2009 hüvitisi ja tasusid alljärgnevalt:

1) määrata igakuine hüvitus volikogu esimehele 8100 krooni ja volikogu aseesimehele 1350 krooni;

2) määrata volikogu liikmetele volikogu tööst osavõtu eest tasu: volikogu alatiste komisjonide esimeestele igakuiselt 720 krooni, volikogu alatiste komisjonide liikmetele 90 krooni komisjoni koosseisust osavõtu korral ja volikogu liikmetele tasu 720 krooni volikogu istungist osavõtu korral;

3) maksta vallavalitsuse liikmetele igakuist hüvitist 720 krooni;

• otsustas võõrandada Kissa katastrüksuse 10501:002:0095 pindalaga 19 194 m², mis asub Abja-vanamõisa külas, avalikul enampakkumisel alghinnaga 200 000 krooni;

• tegi muudatusi valla 2009. aasta eelarves, suurendades sihtfinantseerimise arvel laekumisi eelarvesse ja muutes kulusid klassifikaatorite loikes 13 835 krooni võrra.

ABJA VALLAVALITSUS

• (22. VI) võttis peremehetu ehitise arvele ja vallavalitsuse hooldusse Abja-Paluoja linnas Pärnu mnt 31 asuva elamu ja kuuri, mille viimane teadaolev omanik oli Anna Vomm;

• väljastas MTÜ Kamara Külaseltsile ehitusloa tühjuna seisva Kamara kortermaja nr 14 täielikuks lammutamiseks;

• kooskõlastas Halliste valla üldplaneeringu;

• eraldas eelarvevahenditest vastavalt taotlustele tegevustoetust Accordion Music Group MTÜ-le 1500 krooni, MTÜ-le AbjaMoto 1500 krooni, MTÜ Abja-Vanamõisa Seltsile 1000 krooni, MTÜ Kamara Külaseltsile 2500 krooni ja MTÜ-le Mulgi Ukuvakk 1500 krooni;

• (13. VII) rahuldus Viktor Õiguse ja Aini Hirdi toetusetaotlused Hajaasustuse veeprogrammi projektide rahastamiseks;

• kinnitas (tagasiulatavalt) alates 1. juulist 2009 Abja Muusikakooli ühe õpilaskoha kulu igakuiseks arvestuslikuks maksimumuseks 1452.50 krooni ja lastevanemate osalustasu suuruseks 300 krooni kuus;

• kehtestas Abja Elamu taotluse alusel (tagasiulatavalt) alates 1. juulist 2009 Abja valla teeninduspiirkonnas asustate, korterite ja eramute omanikele või valdajatele ühisveevärgi süsteemi pideva korrasoleku tagamiseks igakuise abonementtasu ja igakuiste

teenuste hinnad alljärgnevalt:

1) igakuine abonementtasu suurus 1 m³ vee eest – 8.48 krooni (lisandub käibemaks) ja 1 m³ vee kanaliseerimise eest – 8.48 krooni (lisandub käibemaks);

2) igakuine teenuse hind 1 m³ vee eest – 8.48 krooni (lisandub käibemaks) ja vee kanaliseerimise eest – 9.32 krooni (lisandub käibemaks);

• eraldas eelarvevahenditest vastavalt taotlustele tegevustoetust MTÜ Lõuna-Mulgimaa Puuetega Inimeste Ühingule 2000 krooni, MTÜ Sarja Külaseltsile 600 krooni ja MTÜ Ojapera Külaseltsile 1500 krooni;

• (27. VII) tegi muudatusi valla eelarves, suurendades nii sihtfinantseerimise arvel laekumisi kui eelarve kulusid kokku 1 577 848 krooni ulatuses;

• eraldas eelarvevahenditest avalduse alusel MTÜ Abja Koolituskeskusele tegevustoetust 950 krooni;

• kooskõlastas Viljandi maakonna teemaplaneeringu „Maakonna sotsiaalne infrastruktuur 2009-2015“.

HALLISTE VALLAVOLIKOGU

• (18. VI) nimetas erilise austusavaldusena Halliste valla aukodanikuks Helbe Karbi teenete eest kodukandi elu edendamisel Halliste vallas, määrates aukodanikule personaalse toetuse 4350 krooni;

• kinnitas määrusena Halliste valla koolieelsetesse lasteasutustesse laste vastuvõtmise ja seal väljaarvamise korra;

• kinnitas Halliste valla 2008. aasta majandusaasta ja eelarve täitmise aruande;

• määras 18. oktoobril 2009 toimival kohaliku omavalitsuse volikogu valimisel Halliste Vallavolikogu liikmete arvukus 11; moodustas valla territooriumil ühe valimisringkonna, mille piirid ühtivad valla piiridega; määras valimisringkonnas mandaatide arvukus 11;

• moodustas Halliste vallas 4-liikmelise valla valimiskomisjoni, kuhu kuuluvad Kaarin Sarapuu (esimees), Tiia Tak, Elve Kuningas ja Tiit Helimets (liikmed), asendusliikmed on Anneli Pälasing ja Anu Kangur;

HALLISTE VALLAVALITSUS

• (16. VI) premeeris eelarvevahenditest 2009. aasta aineolümpiaadidel või spordikooli eduka lõpetamise eest järgmisi Halliste valla õpilasi: Liis Rüütel – 500 krooni, Lembitu Lökk – 800 krooni, Anelle Olonen – 200m krooni, Ester Suur – 200 krooni, Liisa-Andra Lohu – 400 krooni, Evelin Aasna – 700 krooni, Vahur Lökk – 300 krooni ja Kati Ojaloo – 300 krooni;

• tegi muudatusi valla eelarves, suurendades tulusid 1492 898, 66 krooni ulatuses;

• (30. VI) premeeris kevadel gümnaasiumi hõbemedaliga lõpetanud Helen Raadikut 1000 krooniga;

• kinnitas Halliste valla 2009. aasta kodukaunistamise võistluse tulemused;

• andis vallavanem Andres Rõigasele puhkust 61 kalendripäeva ulatuses alates 1. juulist kuni 31. augustini 2009;

• maksis MTÜ-le Külaselts Rimmo tegevustoetust 2008. aasta PRIA projekti rahastamiseks võetud laenu intresside tasumiseks 2235 krooni;

• (20. VII) kinnitas hajaasustuse veeprogrammi toetuse saajate nimekirja, rahuldades järgmised taotlused (sulgudes nime järel vastavalt toetuse ja omafinantseeringu suurus kroonides): Jaan Pikas (10 526, 5279), Aime Jänes (6897, 3459), Leida

Helimets (6897, 3459), Angela Süldre (59 940, 30 060), Eha Viik (32 605, 16 351), Anu Kangur (59 940, 30 060), Andrus Rauba (22 755, 11 411) ja Enn Sitska (16 810, 8430).

MÕISAKÜLA LINNAVOLIKOGU

• (25. VI) moodustas 18. oktoobril toimuvateks Mõisaküla Linnavolikogu valimisteks linna valimiskomisjoni 3-liikmelisena koosseisu: Leili Ruus (esimees), Cessy Seepter ja Milvi Tiit (liikmed). Nimetas asendusliikmeteks Anne Kippuse ja Kiira Ringase;

• moodustas 18. oktoobril toimuvateks valimisteks ühe valimisringkonna nr 1, määrates ringkonnas mandaatide arvukus 13; määras Mõisaküla Linnavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvukus 13;

• otsustas võõrandada linnale kuuluva korteriomandi Pärnu tn 22–3 suurusega 434/3918 mõttelist osa kinnistust (kinnistusregistri number 3718639, pindala 1884 m², katastritunnus 49001:005:0025) avaliku suulise enampakkumise teel alghinnaga 32 000 krooni, tagatisrahaga 1600 krooni ja osavõtumaksuga 320 krooni, mis peab olema tasutud 25. augustiks 2009.

Suuline enampakkumine on 26. augustil kell 14 Mõisaküla Linnavalitsuses J. Sihveri tn 4. Enampakkumise komisjoni esimees on Ervin Tamberg, aseesimees Ilmar Laas ja liige Sirje Lepikson;

• andis nõusoleku FIE Anneli Jürisele kaupluse *Elkar* tagatisrahaga pakendi vastuvõtmise korraldamiseks väljaspool kaupluse müügikoha teenindusruumi piire aadressil J. Sihveri tn 2 (Abja TÜ taaraautomaat);

• kinnitas määrusena Mõisaküla lasteaiarengukava aastateks 2010–2012;

• kinnitas Mõisaküla linna 2008. aasta majandusaasta aruande;

• tegi muudatusi 15. septembril kinnitatud Mõisaküla linna vara valitsemise, kasutamise ja käsutamise korras.

MÕISAKÜLA LINNAVALITSUS

• (22. VI) tunnustas kauaaegset Mõisaküla kultuurimaja kunstilist juhti Laila Hakkajat, kelle tööleping lõppes 1. juulil, töökohustuste hea täitmise eest tänukirjaga ja maksis talle preemiat 5000 krooni;

• (8. VII) kinnitas Mõisaküla linna omandis olevate Pärnu tn 45 I korrusel asuvate ruumide (üldpind 113,4 m²) üürile andmiseks 19. juunil toimunud avaliku suulise enampakkumise võitjaks Annor Group OÜ, kellel on õigus üürida ruume algmääraga 10 krooni/m² kuus;

• eraldas Mõisaküla linna eelarvevahenditest 17 500 krooni tegevustoetust Annor Group OÜ-le linnasauna majanduskulude katteks;

• kinnitas sihtotstarbeliste laekumiste lisamise linna 2009. aasta eelarvesse kogumahuga 47 150 krooni;

• (21. VII) kinnitas Mõisaküla linna 2009. aasta heakorraldusvahendite tulemused.

VALIMISINFO

Abja valla valimiskomisjoni (tuba 14 Abja vallamajas Pärnu mnt 30 Abja-Paluoja linnas) **tööaeg** seoses 18. oktoobril 2009 toimuvate vallavolikogu valimiste ajal on järgmine: • valimiste eel 19. augustist – 15. oktoobrini 2009 (v.a. 8. IX ja 10. IX) esmaspäevast reedeni kella 8–15 (lõuna kella 12–12.30), 8. IX ja 10. IX kella 8–18 (lõuna kella 12–12.30) • valimiste päeval 18. oktoobril kella 9–20 • valimistele järgneval ajal 19.–23. oktoobrini kella 8–12.

Muudatustest lapse- ja peretoetuste maksmisel

16-aastastele ja vanematele lastele, kes lõpetasid tänavu põhikooli, gümnaasiumi või kutseõppeasutuse, lõpetati peretoetuste maksmine alates kooli lõpetamisele järgnevast kuust.

Igal lapsel on õigus lapsetoetusele kuni 16-aastaseks saamiseni. Toetuse suurus pere esimesele ja teisele lapsele 2009. aastal on 300 krooni kuus ning pere kolmandale ja igale järgmisele lapsele 900 krooni kuus.

Lapsel, kes õpib põhikoolis, gümnaasiumis või põhihariduse baasil kutseõppeasutuses või kes on põhihariduseta ja õpib kutseõppeasutuses, on õigus lapsetoetusele kuni

19-aastaseks saamiseni. 19-aastaseks saamisel makstakse toetust õppeaasta lõpuni.

Kui laps pärast 16-aastaseks saamist ei õpi, siis ei ole tal ka õigust lapsetoetusele.

Nii lõpetati lapsetoetuse maksmine alates juulikuust väga paljudele tänavu põhikooli, gümnaasiumi või kutseõppeasutuse lõpetanud 16-aastastele ja vanematele lastele.

Kui õpinguid jätkatakse samal kalendriaastal õppeasutuses, kus õppimine annab õiguse peretoetusele, siis pärast Eesti Hariduse Infosüsteemist õpingute jätkamise kohta andmete saamist või õpilaspileti või

õppeasutuse teatise esitamist elukohajärgsele pensioniametile makstakse suvekuudel saamata jäänud toetus välja tagantjärele ning jätkatakse igakuist maksmist kuni õppimise lõpetamiseni või lapse 19-aastaseks saamiseni.

Kui 16-aastane laps asub õppima välisriiki, siis Eesti Hariduse Infosüsteemis selle kohta andmeid ei ole ja Sotsiaalkindlustusametil puudub alus lapsetoetuse maksmiseks. Seega toetuse saamiseks peab lapse Eestis elav perekonnaliige esitama pensioniametile välisriigi vastava õppeasutuse tõendi, millest selguks, et laps jätkab õpinguid.

Tuletame ka meelde, et alates 2009. aastast enam ei maksta lastele kooliaasta alustamiseks koolitoetust.

Elve Tonts,
Sotsiaalkindlustusameti
avalike suhete juht

● Abja kultuurimaja segakoori Kaja lauljad meeleolukas laulupeorongkäigus. FRED RAAGMETS foto

SEGAKOORIL "KAJA" OLI ESINEMISTEROHKE HOOAEG

Segakoori "Kaja" möödunud hooaeg oli väga töötihe ja sisukas, sest lauljatel oli soov osaleda XXV üldlaulupeol Tallinnas ning lisaks veel teisi esinemisi.

Hooaeg algas esinemisega Abja kultuurimaja juubelil, lisandusid adventikontserdid Viljandi Pauluse ja Kõpu kirikus, Abja kultuurimajas ja jõulujumalateenistus Halliste kirikus. Peale selle tuli valmistuda ka maakonna laulupeoks.

Repertuaar maakonna ja üldlaulupeo laulude kavas oli seekord mõneti erinev. Üldlaulupeo laulude valikut oli ühtlasi veidi raskem ning keerulisem selgeks õppida. Lisaks proovidele tuli lauljatel teha ka kodutööd, õppida laule CD abiga, et Viljandis ettelaulmisel kõik omandatud oleks. Vaev tasus end ära ning segakoor "Kaja" pääses üldlaulupeole.

Laulupidu algab ju alati rongkäiguga, mis sellel aastal oli meie koorile eriti meeldejääv, sest rongkäigus asusid segakoori ette laululava poole kaasa marssima ka presidendipaar koos tütreaga. Laulupeo esimesel kontserdil kõlasid "tõsise muusika" valdkonnas olevad laulud, aga teine, pühapäevane kontsert oli seevastu tõeline rahvapidu, koos olemine, koos laulmine – "üheshingamine".

Sügava tundmuse jättis see, kui terve lauluväljak "lainet" tegi – alates laululavalt ning kandudes edasi publiku hulka. Nii mitmedki laulud tulid kordamisele ja kontserdi lõppedes ei lõppenud laulud veel lauljate ja ka publiku huultil.

Lisaks üldlaulupeole sai segakoor "Kaja" sel suvel erilise elamuse osaliseks Karksi vallas Lillis Nava talus festivalil "Nava lava", olles kaastegev Jaak Kõdari kirjutatud lavaloos "Kõik läheb mööda". Lisaks laulmisele osales koor ka massistseenides ning mõned kooriliikmed said proovida näitlemisoskust. Siinkohal veel kord suur tänu Jaak Kõdarile ja Alli Laandele meid oma suurele peole osalema kutsumise eest.

Hooaja lõpetuseks on segakooril "Kaja" veel ees esinemine Balti keti 20. aastapäeva tähistamisel 23. augustil Lillis Eesti-Läti piiril.

Peagi algab kooril uus hooaeg ning loodame, et seegi tuleb esinemisterohke ja, mine tea, ehk tuleb ka uusi ja huvitavaid väljakutseid. Selleks ootame enda hulka uusi lauluhuvilisi, eriti teretulnud on meessoost lauljad.

Made Kotkas, koorivanem

KODUKANDIPÄEVI ÜLENDAS HEATEGEVUS

(1. lk järg)

Naised on endale käsitöötuppa muretsenud kangasteljed, millele vanaema juhatusel oskab tegutseda juba ka Ilga Suurmetsa tilluke lapselaps. Juta Jalakas võiski järelkasvu üle rõõmustada, sest ringi töös osalemise vastu on huvi ilmutanud ka tool käivad noored naised. Nii peetakse plaani hakata nende huvides lisada senisele kahele päevasele kooskäimiskorrale nädalas ka üks õhtupoolik.

Kuna elektrikutöö on kallis, soovivad naised sügiseks tuppa sisse saada ka kaminahju. Selle ehitamiseks läheb nii kogu näitusmüügi tulu kui ka kodukandipäevade käsitöökajajoni laekunud üle kolme ja poole tuhande krooni. Esimeid oksjonile annetasid lisaks käsitöönaisete kesklinna täitnud kireva rahvarohke käsitöökajajoni müüjad ning kohalikud ettevõtjad. Sihtotstarbeliselt kogunes oksjonit ohjanud Arvo Pede sõnul enam-pakkumise tublisti üle tuhande krooni ka suveaeda uue laululava ehitamiseks.

Lavalt kõlas hiiu murre

Pidustuste avaõhtul sai spordiplatsitais rahvast Mõisakülalt ja kaugemalt toreda elamuse Viljandimaa omavalitsusjuhtide näitetrupi etendatud Agnes Taari näidendist "Naisvallavanem", kus tegid kaasa ka Mõisaküla linnapea Ervin Tamberg ja linnavolikogu esimees Jorma Oigus. Pärast etendust lasi üks osatäitjaid Karksi vallavanem Arvo Maling publikuridadesse ringi käima korjandusnõu, kuhu igaüks võis heategevuslikult pista rahatähe liikumispuuetega lastele kõnniroboti soetamise toetuseks.

Näitemängu kiitsid ja annetuse tegid paljude teiste seas Mõisaküla mehed Alvo Kikas ja Ilmar Tiit. Esimeste annetajate hulgas oli Abja vallavanem Peeter Rahnel. "Väga meeldis," kiitis teatritükki ja eriti selle peaosa-

list Paistu vallavanemat Ene Saart ja tema Pärsti kolleegi Erich Palmi ka Merle Hüva Vana-Karistest.

Kui reede õhtul pääses teatripublik kuivalt, siis laupäeva keskpäeval taidlejate esinemise ajal tuli rahval vihmahoogude eest kaitseks avada vihmavarjud ja võtta ümber kilekeebid. Tantsijaid telkkatttega laval sadu ei seganud. Üles astusid lustliku kavaga kohalikud "Vaprakesed", Halliste "Aerodünaamilised" ja "Sõsare" ning Karksi-Nuia line-tantsijad.

Teises pooles tõusid lavale taidlejad kaugelt Hiiumaalt. Need olid Pühalepa valla Hellamaa perekeskuses tegutseda seltsing "Pühalepa lustilised" lauljad ja tantsijad. Eksootiliselt mõnus hiiu murdes end tutvustanud külalised Mõisaküla „maaletoojateks“ olid siitkandist pärit isehakanud hiidlased Eha Kivi (Penjam) ja Ilme Kokla (Aasma), kes ka seltsingus kaasa löövad. Mõisaküla kodukandipäevadele sõidu mõtet õhutasid naised juba jõuludest saati. Hiidlased jäid Eha Kivi sõnul Mulgimaa-reisiga väga rahule. Tänuks kinkisid nad linnale oma perekeskusest tehtud raamid pildi, mille autorid nende oma näputöömeistrid. Lisaks Mõisakülale jõudsid hiidlased Mulgimaa-reisil käia ära veel Halliste kirikus ja Karksi-Nuias.

Reede hilisõhtust oli lava spordiväljakul tantsuks mänginud-laulnud ansambli "Onupoeg" päralt. Sekka sai nautida Tiit Variku lavastatud vahvat moesõud. Laupäeva õhtust pühapäeva varahommikuni tantsitasid kodukandipäevalisi Mait Maltis ja DJ Mart Saar.

Valites sportlik vaim

Kodukandipäevade spordivõistluste otsa tegid reede õhtul pärast avatseremoniat palliplatsil lahti jalgpallurid. Mõisaküla poisid olid tulemusel 6:0 üle endast noorematest Kilingi-Nõmme jalgpalluritest,

mõlemat võistkonda treenib Argo Tali. Linnapea Ervin Tamberg autastust mängijaid ja treenerit tordiga. Hilisõhtul pakkusid jalgpallipoisid rahvale veel põnevust vahujalgpallisõuga.

Reede õhtul viihalli korvpallimatšis Mõisaküla oma kahe meeskonna vahel olid vanemad tulemusel 65:58 võidukad nooremate üle. Võitnud võistkonnas mängisid Janno Kuusk, Janek Kuusk, Rene Koorits, Aimar Sepa, Oliver Läll ja Meelis Rannama.

Pühapäevahommikune võrkpalliturniir peeti vihma sunnil samuti viihallis. Kaheksa võistkonna seas võttis võidu Halliste meeskond (kapten Mait Reimann) Mõisaküla I (Miko Kotšetov) ja Mõisaküla II (Aimar Sepa) ees. Osalesid veel võistkonnad Viljandist, Nuiast ja Lillist. Turniiri korraldaja Miko Kotšetov väljendas heameelt osalejate arvuks üle ja tänas turniiri toetanud linnavalitsust.

Laupäeval hommikul endise raudteeajama perrooniesisele alles jätud raudteelõigul lõbusõitu teinud Ede-laraudtee dresiin oli pärastlõunal võistlejate päralt. Kiiruse peale sõidu võitis noortest võistkond "Taadid" ja täiskasvanutest "Maanteemuuhk". Paigalttõukamise võistluses suutis dresiooni kõige kaugemale läkitada Marek Preimann.

Mudilased löid kaasa šokolaadijooksus ja noored mehed tänava-korvpallis. Sai ratsutada hobustega, sõita ATV-de ja lapsed elektriautodega ning hüpata batuudil.

Vana-Kariste lapsed tundsid Mõisaküla kodukandipäevadel kõige rohkem rõõmu just dresiooni- ja hobusesõidust.

"Olen ise tantsutüdruk, seetõttu jäid mulle kõige eredamalt meelde tantsijate etteasted," ütles kodukandipäevade kokkuvõtteks Mõisaküla lasteaia töötaja Gea Rebane.

"Pidustused on toredad," vastas pärimisele laadasaginas kohatud 87-aastane Mõisaküla aukodanik Arnold Kull, toeks tugiraam ja saatjaks sõber koer.

Meelis Sõerd

Tähistati Abja vabatahtliku tuletõrje aastapäeva

Abja suvepäevade raames tähistasid Abja päästetöötajad ühes Abja Tulekaitse Seltsi liikmete, kohaliku omavalitsuse, külaliste ja Abja üld-susega 110 aasta möödumist Abja Paluoja Vabatahtliku Tulekaitse Seltsi asutamisest.

Abja-Paluoja päästekomando depoohoone vastas gümnaasiumi vana käsitöömaja hoois seisid alusel Eesti Vabariigi, Abja valla ja 1899. aastast pärinev algne Abja Paluoja Vabatahtliku Tulekaitse Seltsi lipp. Platsile seadud pinkidel istusid tuletõrjeveteranid, kõrval seisid külalised ja huvilised.

Ülevaate Abja vabatahtliku tuletõrje ajaloost andis oma päevakohases ettekandes ajaloolane Aksel Tiideberg. Tuletõrjeveterane, külalisi ja abjalasi tervitasid tähtpäeva puhul Abja-Paluoja päästekomando pealik Enno Liiber, Viljandimaa päästeosakonna juhataja Jüri Soovik, Kilingi-Nõmme päästekomando pealik Olev Paukson ja Abja vallavanem Peeter Rahnel.

Enno Liiber ja Peeter Rahnel tänasid Abja vabatahtliku tuletõrje eden-damise aastakümnete jooksul antud panuse eest hulka üritusele palutud tuletõrjeveterane. Eesti Tuletõrjeliidu tänukirja koos meeneraamatuga Abja vallalt said veteranid Villu Liesment, Peeter Lapp, Matti Ilmjärvi, Linda Ainsar, Leini Riis, Inge Linnas, Lenne Laarmann, Anni Järve, Silvia Kordziejonek, Jüri Sepp, Ülo Pehme, Jaan Hunt, Ivo Rajamäe, Peeter Sarv, Guldar Järve, Ants-Vello Rõigas, Elmar Möttus, Hilje Parts, Helgi Talv ja Maie Mikelson.

● Abja-Paluoja Vabatahtliku Tulekaitse Seltsi 110. aastapäeva pidulikult tähistamisel kõneles seltsi ajaloost Aksel Tiideberg (vasakul).

MEELIS SÕERDI foto

Pidupäeva puhul olid külastajatele lahti Abja päästetöökohade uksed. Uste vahel seisid neli puhtusest säravat tuletõrje- ja päästeautot. Maja ja tehnikat tutvustasid huvilistele päästetöötajad. Kasutati võimalust ronida ka depoohoone mullu suvel valminud torni, mille platvormilt avaneb panoraamvaade Abja-Paluoja ja selle ümbrusele.

Abja-Paluoja Vabatahtlik Tulekaitse Selts asutati 8. augustil 1899. Seltsi esimeseks esimeheks sai Abja mõisa parun Charles Stackelberg. Asutamisest peale kuni nõukogude võimu aastani oli selts peale tulekaitse ka piirkonnas keskne kultuuri- ja seltskondliku elu korraldaja.

Abja-Paluoja päästekomando pealiku Enno Liiberi initsiatiivil taastati selts Abja-Paluoja linna ja Abja valla kodanike vabatahtliku ühendusena Abja Tulekaitse Seltsi nime all 1994. aasta detsembris. Taastatud seltsi esimeheks valiti Enno Liiber ja raamatupidajaks Ants-Vello Rõigas, kes töötavad ühis-kondlikus korras neil kohtadel tänaseni.

Meelis Sõerd

Töõharjutus aitab töötuil tööprotsessi naasta

Mõisaküla Linnavalitsus osales edukalt Töötukassa korraldatud riigihanke projektis, mille eesmärk oli suurendada kvalifitseeritud tööjõu pakkumist, ergutades ja motiveerides pikaajaseid töötuid tööturule naasma.

Projekti käigus leidsid kauaaegsed Mõisaküla linna töötud kolme kuu kestel alates 1. maist kuni 31. juulini töist rakendust oma kodulinnas. Tehi heakorra- ja haljastustööd, samuti abitööd linna allasutuste juures. EELK Mõisaküla kiriku juures olid töötud abis puude saagimisel ja teeäärte korramisel. Tööpäev kestis mais kuus, juunis seitse ja juulis kaheksa tundi. Igal tööpäeval said töõharjutajad sooja lõunat, mille korraldas linna sotsiaalkomisjoni esimees Hille Jersolav. Töötukassa maksis projektis osalenud töõharjutajatele iga kuu väikest stipendiumi.

Kaheksast alanud töõharjutajast, kellest kolm olid naised ja viis mehed, langes enne projekti lõppu välja kaks: üks Soome tööle siirdumise ja teine vähesel hulgal motivatsioonipuuduse tõttu.

Töõharjutuse üheks osaks olid ka üldist silmaringi laiendanud koolitused, sealhulgas kahepäevane õppereis Hiiumaale. Kavas olid arvuti-, ettevõtlus-, seadusi tutvustav, planeerimis-, tööohutus-, tuleohutus-, geenivaramu- ja haljastuskoolitus. Mõisaküla muuseumis kuulati üle-vaadet linna ajaloost.

Hiiumaal, kus võõrustajaks oli Hellamaa perekeskuse huvijuht,

Mõisakülalt pärit Eha Kivi, käidi muuseumides ja tuletornis, vaadati reisiparvlaeva Estonia hukule pühendatud monumenti.

"Kogu seltskond, keda juhtisid Hille Jersolav ja Tarmo Tomp, pidas end Hiiumaal väga hästi üleval, mille üle on mul väga hea meel," ütles töõharjutusprojekti linna poolt koordineerinud Mõisaküla linna sotsiaaltöötaja Marina Raid.

Augusti algul kohtusid töõharjutajad sotsiaaltöötaja juures kokkuvõtval arutelul, analüüsisid läbi projekti head ja vead. Marina Raidi sõnul jäid töötud kolmekuise projektiga rahule ja oleksid soovinud jätkatagi.

"Sain kogemusi, kuidas inimesi juhtida ning teisele oma oskusi edasi anda," lausus grupi juhtivtöölaine Tarmo Tomp. Koolitused ja reis andsid talle ka uusi teadmisi. "Sellist töõharjutust võiks korraldada, mul ei oleks selle vastu midagi."

Tarmo peab plaani kutsekoolis mingi amet selgeks õppida. "Aga kui tuleb hea töõpakkumine, siis võib-olla lähen tööle," väljendas veebruarikuust alates töötuna arvel olev, viimati väikefirmas tehnikuna töötanud mees valmisolekut.

"Ma arvan, et sellistest riigihange-test tuleb võtta osa. See on linnale kasulik, sest töõharjutajad tegid linnas päris palju tööd ära. Tahan tänada kõiki koolitajaid, hanke korraldamisele kaasa aidanud ja muidugi ka kolm kuud vapralt vastu pidanud töõharjutajaid," lausus Marina Raid.

Meelis Sõerd

Mõisaküla õpilasmalev töötas Vana-Karistes

Tänavune Mõisaküla linna õpilasmalev, mis tegutses alates 13. kuni 19. juulini, tegi hästi tööd Vana-Kariste ettevõtjate aedades ja põllul.

Viiel tööpäeval töötasid malevlased Halliste valla Vana-Kariste aiandusettevõtjate juures. Kõblati kurgipõldu, korjati kurke ja vaarikaid. Tööd andsid OÜ Ehe Aed omanik Ere Hellermaa ja Elle Paumere Nõmme talust.

Tööle ja tagasi sõidutas lapsi linna organiseeritud buss. Töö eest tasusid lastele tööandjad 27 krooni tunni eest. Erinevalt eelnevaist aastast linn malevlasi tänavu ei toilitanud ja lapsed pidid moonakotiid tööle kaasa võtma.

Soojadel päevadel käidi pärast tööd koduteel kaunis Kullisilla jõekäärus ujumas. 15. juulil pidasid Mõisaküla õpilasmalevlased Abjas lasteaiaga taga peoplatsil palavust ja ja töövõimust trotsides maha ühise kokkutuleku Abja malevlastega. Eriti lõbus oli kokku viisteist alates 13. eluaastast, neist ülekaalus papist taldrikuga, kuulitõuge lauatenisepalliga ja odavise kokteilikõrrega.

Tänavu tegutses õpilasmalev Mõisaküla linnas juba kolmandat aastat, organiseerija linna sotsiaaltöötaja Marina Raid ja juhendaja lasteaiaga juhataja Pirje Usin. Malevlasi oli kokku viisteist alates 13. eluaastast, neist ülekaalus olid poisid. Enne malevat korraldati 9. juulil lastele malevat tutvustanud infopäev.

Lapsed jäid malevaga rahule. "Lapsel on ikka hea meel, kui suvel saab teenida ja tal on isiklikku raha," tões Marina Raid. "Kahju oli ainult, et seekordne malev kestis vaid kaheksa päeva," lisas ta. Ühtlasi väljendas ta linna poolt tänu Vana-Kariste ettevõtjatele malevlaste töölevõtmise eest.

Omakorda laste tööga jäid rahule ka tööandjad. "Nii palju tööd sai ära tehtud, tüdrukud olid eriti tublid nagu ikka," kiitis Nõmme talu perenaine Elle Paumere nii lapsi kui juhendaja Pirjet. Ta tunnistas, et algul, kui Marina Raid talle selle ettepaneku tegi, oli ta küll kahelnud, kas lapsi tasubki tööle võtta. "Nüüd võtaksin neid järgmisel aastalgi," lisas viie päevaga meelt muutnud naine.

Meelis Sõerdi

● Laste üheks osavõturohkemaks alaks Uue-Karistes külade spordipäeval oli pargijooks. MEELIS SÕERDI foto

Uue-Karistes oli külade spordipäev

Uue-Kariste pargis peeti 25. juulil piirkonna külade kaheksandat suvist spordipäeva, mille lipu heiskasid avarivistusel möödunud aasta parimad sportlased Tauri Alp ja Nele Kondas.

Avaalal ümber järve jooksus püstitas 18–25-aastaste meeste arvestuses jooksnud Tanel Rauba järvejooksude absoluutse rekordi ajaga 6 minutit 17,89 sekundit. Ülejäänud vanuseklasside võitjad olid (alates noorematest) Helina Vainult, Merilyn Parm, Kätlin Piiskop, Liisa Liesment, Jana Krotova ja Eha Viik ning Romet Ain, Rauno Alp, Taavi Tomp ja Rainer Ain. Jalgratta maastikusõidu võitsid Rünno Hensen ja Ivar Krotov.

Laste pargijooksu kiiremad olid Sandra Vesseluha (6–8), Astrid Teder (9–11), Egeriin Saar (12–14), Martin Parm (6–8), Romet Ain (9–11) ja Rauno Alp (12–14). Mudilased võistlesid veel minijooksus, täpsusvisetes ja takistusraja läbimises.

Vibulaskmises oli kõige täpsem Assol Saar, noolevisetes Maldur Mäklar. Saapaheite võitjad oma vanuseklassis olid Irena Merzlova, Sandra Ruben, Liisa Liesment, Assol Saar, Eha Viik ja Leida Helimets ning Heikko Alp, Romet Ain, Rauno Alp, Timo Teearu, Oliver Saar, Elari Ilusk ja Heiki Alp. Korvpalli vabavisked poksikinnastes kätega võitsid Kätlin Piiskop ja Margus Kalja.

Võrkpalliturniiril oli võidukas Uue-Kariste võistkond, milles mängisid Laila Kaasiku, Ragnar Kaasiku, Rainer Ain, Elari Ilusk ja Mait Reimann. Petangis olid täpsemad Anneli Teder ja Karin Alp ning Tauri Alp ja Raivo Kull. Rammumehe võistluse võitis Mihkel Raadik.

Kuue ala arvestuses olid tüdrukute edukaim Kätlin Piiskop, poistest Rauno Alp ja meestest Mait Reimann. Kokku löi spordipäeval kaasa rekordiliselt 104 osavõtjat.

Kehakinnituseks söödi Ele Saare keedetud maitsvat lõunasuppi. Pärast sportimist oli lõkkeõhtu, noorte kõlas rahvamaja saalis tantsumuusika ja õõ hakul korraldas Heldur Piiskop ilutulestiku.

Spordipäeva korraldanud Uue-Kariste – Rimmu Naisseltsilt said tänukirja kokku 35 sponsorit ja 25 abilist.

Anne Kaljapulk

Projekt "Käsitööga tööle 2" kutsub koolitusele

Septembris alustab Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia projekt "Käsitööga tööle 2" tootearenduse ja ettevõtluse koolitust.

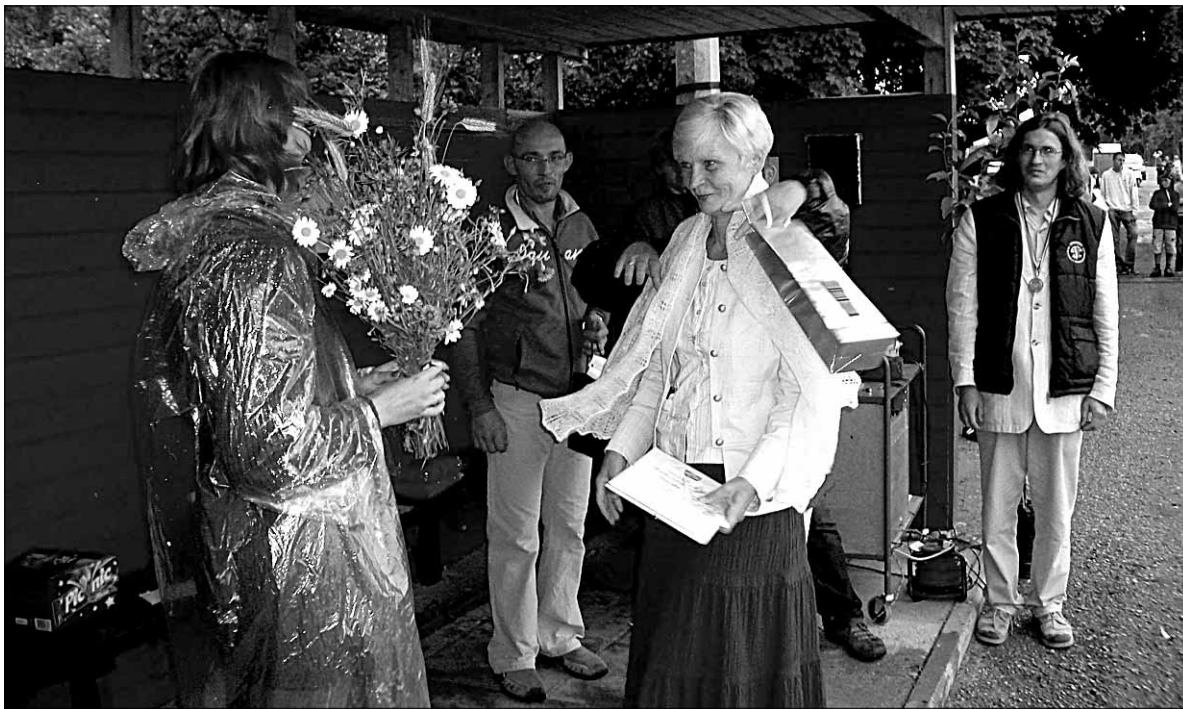
Koolituse sihtrühm on igas vanuses käsitööd oskavad aktiivsed inimesed – nii mehed kui naised –, kes on hetkel töötud. Osaleda võivad ka väikelapsega kodus olevad vanemad, kui nad on lapsepuhkusel viibinud üle 1,5 aasta.

Projekti eesmärk on aidata ette valmistada potentsiaalseid kohalike väikeettevõtjaid. Üks koolitus kestab üheksa kuud septembrist maini ja on jagatud kolmeks põhitsemaks: tootearendus, ettevõtluskoolitus ja

IT-alane eriõpe toodete turustamiseks. Õppe tulemusena peaks osavõtjal olema valminud üks toode või tootegrupp, kirjutatud äriprojekt ja riputatud see üles keskkonda www.laat.ee

Tootearendus on suunatud paik-kondlikele traditsioonidele. Kohaliku rahvakunsti sügavamates kihtides aitavad orienteeruda tunnustatud tekstiilikunstnik Merle Suurkask ja õppejõud Kristi Jõeeste TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonnast. Koolitus on kavas kaks korda kuus Viljandis. Grupi suurus on 10–12 inimest. Kui soovijaid on rohkem, korraldatakse konkurss.

Info ja registreerimine 30. augustini: Kristi Jõeeste, tel 520 0340, kj@kultuur.edu.ee

● Enne lillekimbu üleandmist vallapäevade autasustamistseremoonial asetati Halliste valla vastsse aukodaniku Helbe Karbi õlule kaunis sall. MEELIS SÕERDI foto

VALLAPÄEVAD ALGASID NÄITEMÄNGUÕHTUGA

Üle aasta toimuvad Halliste valla päevad sisaldasid tänavugi piirkonna näiteringide etteasteid esimesel õhtul ja rohkelt meelelahutust ja sportimisvõimalusi teisel päeval.

Teatrisaali toodi lisatoole

Traditsioonilisele näiteringide ülevaatusel Halliste rahvamaja oli tulnud rahvast niipalju, et korraldajad olid sunnitud tooma saali seina äärde juurde lisatoole.

Pärast vallavanem Andres Rõigase tervitussõnu astus esimesena lavale Abja õpetajate näitering, naerutades publikut Triinu Menningu lavastatud tänapäevaainelise, tõsiseid probleeme läbi huumori vaatleva näidendiga "Koristajad".

Halliste lasteaiaga mudilased mängisid julgelt ja toredasti õpetaja Eve Maasepa lavastatud nukunäidendit "Päasuke".

Rimmu – Uue-Kariste näiteringi esituses sai vaadata Aino Nugise ja Leili Tšernõšova koostöös valminud lavatükki "Nurjaläinud äpardus". See on olupoliitiline komöödia, mis trükivalgust näinud 1918. aastal, autor Kivilombi Ints.

Halliste kooli kirjandusring mängis emakeeleõpetaja Anneli Merila Eesti rahvajuttude ainetel valminud lavastuse "Kungla rahvas". Mõned osatäitjad olid ära, seeõttu sai sel suvel näha tükki osaliselt.

Ka Kaarli rahvamaja näitering "Naeratus" astus publiku ette Margus Oopkaubi komöödiaga "Heldur", peaosas Abja kultuurimaja näiteringi liige Juhan Purju, lavastaja samuti abjalane Raivo Kutser.

Heatahtliku vastuvõtu, sooja aplausi ja lilled tänuks teenisid ära nii väikesed kui suured teatritegijad.

Pärast etendusi kohvilauas vesteldes tões tunnustatud lavastaja Raivo Kutser, et tänavu osales näitemängupäeval vähem truppe kui eelmisel korral, ent etenduste tase oli parem. Tõsi küll, tänavu polnud kavas ühteigi uuslavastust – kõiki neid olid trupid varem mänginud ja seega rohkem harjutada saanud. Kutser tõi näiteks Halliste kooli kirjandusringi trupi, kus osatäitjaid tuli asendada ja üks noor näitleja pidi mängima kahte rolli: "Huvitav oli vaadata, kuidas ta seda teeb."

Igal teatrisõbral tasuks aga meele pidada, et saali etendust vaatama minnes tuleks kindlasti mobiiltelefon välja lülitada, et mitte etenduse jälgimist häirida. Seda ka oma valla näiteringide esinemisõhtul.

Kirikus kõlas rahvalaul

Teise päeva pärastlõunal heiskasid vallapäevade puhul valla lipu kooli spordiväljakul masti eelnevalt just lõppenu Halliste jooksu võitjad Ingrid Aren ja Tanel Rauba. Seejärel kuulutas Päigiste küla punases särgis ka ise jooksu kaasa teinud vallavanem Andres Rõigas valla kesksed suvepidustused avatuks.

Avamisele järgnes kirikukontsert, milles esinesid esimest korda Hallistes elukaaslastest laulja Hedvig Hanson ja muusik Andre Maaker Mulgimaalt

Tõrvast. Hedvig Hanson laulis tunni kestnud kontserdi kavas lisaks oma loomingule ja muule ka ühe laulu oma ema Novella repertuaarist, põhiliselt aga Eesti rahvalaule.

"Mäletan aega, kui rahvalaulud mulle üldse ei meeldinud. Nüüd olen jõudnud nende juurde, sest neis on sügav mõte," kõneles lauljanna, kes lisaks laulmisele saateks ka rütmipilli, plökkflööti ja lõpuloos klaverit mängis. Rahvalaulude juurde tahab ta oma sõnul edaspidi alatiseks jääda. Et rahvalaulude esitus võimalikult ehe oleks, ei kasutanud nad võimendust. "Laulame nagu vanasti," naeratas Andre Maaker.

● Ettearvatult populaarne oli trühvliite valmistamise õpituba meistrakonditiier Urmas Jalaka (taga vasakul) juhendamisel, kus igaüks sai suu magusaks. MEELIS SÕERDI foto

Pargi veeres bussiootepaviljoni esisel pinkidel istuivate pealtvaatajate ees lasid juhendaja Eve Alli muusika saatel üksteise järel laulul kõlada Halliste rahvamaja laululapsed, Kaarli rahvamaja naisansambel ja noor solist Maarja Pälsing. Kaarli laste kavas oli ka laul Rimmu raamatukogu juhataja Aino Nugise sõnadele, mis pühendatud juuni algul aset leidnud Halliste kooli võimla avamisele. Lauljatele pakkusid vaheldust tantsumemmed Halliste rahvamaja rühmast Sõsare Anu Kanguri juhendamisel.

Pargis kiriku kõrval sai sõita ratsahobuse seljas. Platsi ääres suitses šašlõkipann ja olid tegevuses toidumüüjad. Kooli söökla tungalised magusasõbrad, keda trühvliite valmistamise õpituas juhendas meistrakonditiier Urmas Jalakas.

Sporditi ka vihmas

Vallapäevade tähtis osa oli rahvasport, mida tehti puhuti päikesepaistes, kuid omajagu ka vihma ja tuult trotsides. Alustati juba hommikupoolse küladevahelise võrkpalliturniiriga kooli palliplatsil. Kuue võistkonna seas oli võidukas Päigiste küla esindus Halliste ja Öisu võistkondade ees. Päigiste eest mängisid Maiker ja Mait Reimann, Ilmar Tukk, Anneli Roosalu, Andres Rõigas ja Elari Ilusk.

Pärastlõunal startis Halliste kaupluse juurest alati osalejaterohke

jooks, mille finiš oli traditsiooniliselt koolimaja esisel. Oma vanuseklassis tulid võitjaks Piia-Serli Kert ja Karl-Markus Laks (7–8), Katriin Murrik ja Aimar Purju (9–11), naistest ja tüdrukute parima ajaga Ingrid Aren ja Kervo Eller (16–19), Nastja Boikova ja meestest parima ajaga Tanel Rauba (20–29), Iiris Murrik ja Rainer Ain (30–39) ning Tiina Vanker ja Toomas Linaste (40 ja vanemad).

Palliviske võitsid Raido Oja ja Anne-Ly Nassar. Korvpalli vabavisketes said esikoha Karoline Lääts ja Ragnar Kaasiku. Saabast lennutasid kõige kaugemale Liina Koppelmann ja Timo Teearu (12–16), Inga Tiirats ja Margus Karu (17–49) ning Tiit Helimets ja Vello Aus (50 ja vanemad). Petangis olid täpsemad Jaanika Jakobson ja Riivo Rang. Nooleviske võitsid Liina Koppelmann ja Kaspar Viik.

8–12-aastaste laste teatevõistluse võitis võistkond Tõelised plikad, kuhu kuulusid Taavi Tiirats, Romet Ain, Liisi Vister ja Kristiina Kõverjalg. 2–6-aastaste mudilaste mahlaajooksus oli veerandsada väikest osalejat.

Tunnustati aukodanikku ja kauneid kodusid

Aplausi saatel palus vallavanem Andres Rõigas vallapäevade lõpetamisel rahva ette endise kauaaegse Halliste vallasekretäri Helbe Karbi, kes vallavolikogu otsusega pälvis Halliste valla aukodaniku nimetuse väljapaistva panuse eest valla elu arendamisel.

"Mina tegin ainult oma tööd," arvas 1991. aasta novembrist kuni tänavuse suveni vallasekretäri ametis olnud Helbe Karp ise tagasihoidliku inimesena. Oma abivalmiduse, heatahtlikkuse ja pädevusega pälvis ta nende aastatega vallarahva lugupidamise. Tartumaalt Rõngust pärit hulk aastasid Halliste järve ääres kenas kodus elaval nooruslikul naisel on nüüd aega nii vanaaamarõumude kui reisimise jaoks. Hiljuti tuligi ta tagasi mõnenädalaselt reisilt Kanasse lähedaste juurde.

Traditsiooniliselt anti vallapäevade lõpetamise eel autasustamistseremoonial üle auhinnad ka valla kaunite kodude omanikele. 500-kroonise kinkekaardi ja majale kinnitatava sildi tekstiga "Kaunis kodu 2009" võtsid auhinnana vastu Kaarli külas asuva Sillaotsa eramu omanikud perekond Roosmaa, Pornuse külas asuva Kirikla eramu omanik perekond Kikas, Halliste alevikus Viljandi maantee 18 asuva eramu omanik perekond Hulko, Päigiste külas asuva Mäna talu omanik perekond Ilusk, Raja külas asuva Löövi talu omanik perekond Paumere ja eirpreemia pälvinud Välja talu omanik perekond Rimmel Kalvre külast.

Kinkekaardi 500 krooni väärtuses ja majale kinnitatava sildi tekstiga "Algupära säilitamine 2009" said Niguli külas asuva Kitsaare talu omanik perekond Parts ja Kalvre külas asuva Piiri talu omanik, perekond Argel.

(Järg 6. lk)

Päikeselised Abja suvepäevad tänavu 17.–19. juulini käikesid endas haid traditsioone, rõõmustades samas abjalasi ja nende külalisi ka millegi uuega.

Alustati sportlikult

Suvepäevad juhatas reede pärastlõunal tavakohaselt sisse jalgrattaralli, mis startis taas Pärnu-poolse ringtee juurest jalakäijate tee algusest ja finišeerus ehitusmaterjalide poe taga. Lisaks kolmekümnele lapsele istus sadulasse ka üksteist täiskasvanut. Kõige kiiremini pedaalisid Eva-Rahel Viitas ja Kenri Kandla (kuni 8-aastastest), Helen Suviste ja Markus Perelstein (8–10) ning Lisette Pedaja ja Kristo Juganson (11–14). Täiskasvanute arvestuses võtsid võidu Kati Talu ja Ahto Pärt.

Paar tundi hiljem oli suur hulk inimesi Abja paisjärve ääres, et vaadata veebataudi võistlust ja ergutada seejärel ligemale neljakümnet suurt ja väikest ümber järve jooksjat. Jooksu võitjatenas said karika Kaisa Raagmets ja Joel Jänes (kuni 8), Pille-Riin Lahesalu ja Kaarel Eksi (9–10), Brenda Adamson ja Henri Vilmre (11–12), Kairi Asu ja Aleksander Rahnel (13–14), Erki Maling (15–16), üldvõitjad Kerti Einstein ja Siim Kambek (täiskasvanud) ning Tiina Vanker ja Ahto Pärt (seniorid).

Järv on saanud uueks

Batuudi- ja jooksuvõistluse vahepeal tänas Abja vallavanem Peeter Rahnel järve kaldal läbi valjuhääldi kõiki neid, tänu kellele Abja rahval ja külalistel on nüüd ligemale aasta kestnud noorendusküüri tulemusena kasutada ilus ujumis- ja kalastamisvõimalustega veekogu.

Palju tööd selleks, et saada Kesk-konnainvesteeringute Keskuselt järve saneerimiseks vajalik 2,6 miljonit krooni, tegi endine Abja valla arendusnõunik Eve Lepmets. Mudast ja vanast veest sai järve mõõdundu sügisel tühjaks tänu ettevõtja Aivar Venele Taltsi talust, kes juhatas ka kogu järve planeerimist.

“Loomulikult täname me loodust, kes on kindlasti mulkide poolt kinni makstud, sest oli uskumatu, kuidas järve sisuliselt kahe päevaga täitus veega, arvasime, et võib-olla saab sügiseks järve poolenisti täis,” rõõmustas Rahnel.

Vallavanem tänas ühtlasi perekond Laarmanni, kes kaasomanikuna on

Uuenenud ja kauniks puhkekohaks saaval Abja paisjärvel peeti Abja suvepäevade aegu maha põnev veebataudivõistlus. MEELIS SÖERDI foto

SUVEPÄEVAD PAKKUSID KÜLLAGA MEELELAHUTUST

oma osa järvest andnud lepingu alusel Abja vallale kasutada.

“Hoidke, Abja rahvas, seda järve risustamise eest, olge talle heaks partneriks, ärge tooge klaastarat järve kaldale ega visake seda maha. Toogu järve meile kõigile vaid rõõmu, mitte kurbust,” soovis vallavanem. Ta lubas ka, et lähiajal paigaldatakse järve äärde pingid ja riietuskabiinid ning järveäärne kõnnitee saab järk-järgult valgustuse, nii et ka sügisõhtul on järve ääres ödus jalutada.

“Kaks liivarannaga ujumiskohta ja järve hea vesi on selle tagatiseks, et me saame siin aastaid korralikult supelda,” avaldas vallavanem veendumust. Tema sõnu kinnitasid samal ajal kuulal suveõhtul end mõnusalt vees jahutanud suplejad.

Lahtirullitud ürikult luges Peeter Rahnel ette sümbolise pöördumise järve ja selle kasutajate poole. Hurra-hüüde ja pasunahüüete saatel viidi biolagunevasse pakendisse pandud ürik “järvekirbu” nimeline sõiduriistaga seejärel keset järve ja visati vette.

Kogu võim võrriidele

Laupäeval pakkus kesklinna tänavatel ja postimaja pargis arvukale publikule põnevust traditsiooniline

võrriideid ürikult “Abja kiirus”, mis näib muutuvat aina populaarsemaks. Rõõmustavalt palju oli tänavu külalisvõistlejaid Lätist, kes võitsid ka mitu auhinnalist kohta. Eraldi arvestust peeti naisteklassis, kus võidutses Kristiina Raba.

Edukamate Mulgimaa motosportlastena said külgekõrviga masinate klassis kolmanda koha Mirell ja Günther Põllumäe. Standardklassis oli nooremas arvestuses neljas Arti Rüütel ja vanemas vanusegrupis kuues võistleja peakorraldaja Tarmo Raba ning üheksas Tiit Aasna. *Open*-klassis oli üheksas Sander Hermiste.

Pühapäeva kasutasid motosportlased ühistreeninguks ja kogemuste vahetamiseks koolimaja juures õunaia krossirajal.

Laupäeval kooli staadionil peetud Abja rammumehe võistlusel tuli võitjaks Kristjan Voodla, kellele järgnesid Dustin Song ja Alari Mätas. Rammumehed võistlesid viiel alal: auto vedamises, “farmeri kõnnis”, tunniviskes, kummikantimises ja lamades surumises. Osavõtjaid oli kokku üksteist.

Pühapäeval Abja päevad lõpetanud võrkpalliturniiril *Kilpkonna trahteri* kõrval väljakul saavutas nelja võistkonna konkurentsisis esikoha Halliste võistkond. Selles pallisid Maiker

ja Mait Reimann, Elari Ilusk, Karmo Kangur, Kert Kärner, Ragnar Kaasiku ning Veiko ja Viljar Semjonov.

Linnast maale

Esmakordselt laienesid suvepäevad tänavu ka väljapoole Abja-Paluoja linna. Valla kulul korraldati tutvumissõit Sarja külla. Giidi, Abja-Paluoja maaturismi infopunkti juhataja Tuuli Jõesaare sõnul sai 40-kohaline buss nii täis, et osa huvilisi seisis püstigi. Kaasa sõitja oli ka vallavanem.

Esmalt käidi Lüütre paljandil. Seejärel kõneles Ojapera Külaseltsi liige Riita Belouštchenko kunagise Pussi kooli pargis nii koolist kui Sarja külast. Edasi viis teekond Sambla tallu, kus talust ja selle perenaisest, tänu Laulu-Mihklile meie päevini tuntud Sambla Anust, pajas Sarja Külaseltsi liige Sirle Valtšuk. Reisil vestis legenda Sarja kandist giid Tuuli Jõesaar, kelle hinnangul jäid kõik kahetunnise huvireisiga väga rahule.

Traditsiooniliselt pakuti kõikvõimalikku kaup suvepäevade laadal Tiigi tänaval. Ümber nurga Pärnu maanteel said huvilised suu magusaks ja oskusi, kuidas šokolaaditruhvleid valmistada, juhendajaks meisterkondiiter Urmas Jalakas Halliste vallast. Üle tee eakate päevakeskuse

kunstitöötas maaliti nii akvarell- kui ka akrüültehnikas, kusjuures ka kividelle ja isegi puujuurikatele. Juhendas harrastuskunstnik Irina Lappo Kamaralt koos oma kunstitudengist lapselapsega. Iga kunstisõber maalib oma nime seinal rippunud kollasele T-särgile. Penuja Külaseltsi naispere maitsvaid küpsetisi pakkus ruumi ühes nurgas müüa Reet Paju.

MTÜ Ukuvaka ruumides oli ühenduse liikmete käsitööde näitusmüük ja kaarilase Elvi Pedaku niplispitsi õpituba. Samas sai proovida villaveski ja villakraasiga töötamist. Õues ukse ees õpetas Marvi-Liina Riid hobitelgedel kangakudumist. Oma mustrirea võis kangasse kududa igaüks, kes soovis. Samas pakuti õnnelooke. Üle hoovi noortetoas õpetas Eveli Allik huvilistele papptaldrikutest ja paberiribadest lõbusate suvekübarate valmistamist.

Teater – oma ja hää

Teatritegemist ja sellest osasaamist jagas suvepäevadel pidevalt lõpuni. Avaõhtul läks täissaalile kultuurimaja näiteringi “Jollerid” esietendus Raivo Kutseri lavastatud komöödia “Vanamehed seitsmendalt”. Laupäeva õhtul mängis õpetajate näiteseltskond Triinu Menningu lavastatud näidendi “Koristajad”. Pühapäeva ennelõunal etendus lastele Viive Niinemäe lavastatud “Lumekuninganna”, mida harjutati juba oktoobrikuust saati, sest sellega loodab trupp minna tänavu veel Kundasse festivalile.

“Ei ole eriti raske, kui tahab, on võimalik,” ütles Viive Niinemäe, kes lisaks lastenäidendi lavastamisele mängis nagu Terje Jaakson ja Karin Hunt kandvat rolli mõlemas täiskasvanutele mõeldud tükis. “Vanamehed seitsmendalt” on lihtsalt lahe osa, meeldib, “Koristajad” on aga tänapäevaaineline, saab improviseerida,” selgitas ta.

“Mängides ma ei mõtle, miks ma seda teen, lavastajad muretsesid meie pärast rõhkem,” arvas ka Terje Jaakson, et kahes erinevas tükis järjest mängimine polnud raske. “Asjaarmastajana on meil lihtsam, mängime tegemise rõõmuga, soovist ennast näidata,” lisas Abjas kokku kuues rollis mänginud uutele väljakutsetele aldis näitemänguharrastaja.

Tasuks nii suurtele kui väikestele teatritegijatele oli soe kaasaelamine oma publikult, lilled ja tänusõnad pärast etendusi.

Meelis Sõerd

Pärändkultuuri päeval Paudil valminud villa kraasimist ja lõnga ketramist õpetas pildil voki taga istuv Tuuli Jõesaar Abja suvepäevade käsitöölaadal. MEELIS SÖERDI foto

PAUDIL TAASELUSTATI PÄRÄNDKULTUURI

6.–9. juulini sai MTÜ Ojapera Külaseltsi eestvõttel Sarja külas Paudi põlistalus teoks maasavi nädal, mille tegemisi juhendas Hülle Haab Lõuna-Mulgimaa Kunsti- ja Käsitöökogast. Seejärel 10.–12. juulini samas toimunud pärändkultuuri päevade raames tutvustati asjahuvilistele traditsioonilise talupojakultuuri tööviiteid.

Kuidas need läksid, sellele teeb alljärgnevas intervjuus tagasivaate ettevõtmised korraldanud MTÜ Ojapera Külaseltsi liige TUULI JÕESAAR.

○ Millega savinädal Paudil algas?

“Esimisel päeval voolisid osavõtjad valmis saviesemed. Tegijate seas olid ka bussiga kohale sõitnud Abja õpilasmalevlased, kellel võimaldasime sponsorkorras Saksamaalt pärit savist esemede voolida tasuta.

Pärast voolimist saviesemed mõne päeva kuivasid, enne kui läksid maapõletusahju. Seejuures olid metsast põletusmaterjaliks kabiide ja puukoorre korjamisel tublideks abilisteks õpilasmaleva poisid ja tüdrukud.”

○ Kuidas käib keraamika põletamine maaahjus?

“Põletusaugu kaevasime valmis neljapäeval, Hülle Haab oli samuti kohal. Pärast seda asusime kuivanud

keraamikat auku sättima. Kõige alla panime 30-sentimeetrise kihi käbisid, nende peale saepuru sisse keraamika, millesse Hülle pani efekti mõttes soodat ja soola. Kõige peale asetasi me männikoort, käbisid, metsakulu ja muud küttematerjali. Päev juhtus olema vihmane, nii et põletusaugu kohal tuli süütamise ajal hoida vihmavarju, et materjal märjaks ei saaks. Neljast kohast põlema süüdatud küte põles plekiga kaetud augus vähemalt neljapäeva õhtust kuni reede hommikuni, aga tossas veel kuni pühapäevani, mil need pärast pärändkultuuri päevi välja võtsime.

Me ei saanud muidugi huvilistele

garanteerida, et kõik esemed õnnestuvad. Savipõletus ongi selline asi, maapõletus eriti, et pooled asjad võivad katki põleda. Siiski oli meie õnnestumine umbes 80-protsendiline, millega võib rahule jääda – enamus laagri lõpupäeval pühapäeval põletusahjust välja võetud keraamikaesemeid olid jäänud terveks.”

○ Mida põnevad pakkusid savinädalale järgnenud pärändkultuuri päevad?

“Pärändkultuuri päevad algasid reedel. Kohal oli kokku paarkümmend osalejat üle Eesti, sealhulgas ka oma inimesi. Väga täpset kellaajast kinnipidamist meil ei olnud, kõik kulges päikese järgi.

Korvipunumise õpitoas juhendas huvilisi Abja-Vanamõisa noormees Priit Retsep. Väikese korvi said laagripäevade jooksul valmis paljud eri soost ja eas huvilised. Proovisime ka seebikeetmist ehtsast searavast, seda õpetas meile Ruta Kukkk Tallinnast.

Reedel ja laupäeval kavas olnud lõngavärvimise õpituba juhendas Marvi-Liina Riid. Selleks korraldasime kõigi laagriliste osavõtul reedel tai-

mede kogumisretke rikkaliku taimestikuga Halliste jõe lüha, teejuht oli Paudi perenaine Riita Belouštchenko. Taimedega värvimiseks korjasime angervaksa, madarat, põdrakanepit ja naistepuna, samuti õppisime ravimtaimi tundma. Kes soovis, sai neid korjata ka koju kaasa. Naised käisid veel Sarja tee äärest kraavikaldalt kollast karikakart korjamas, millega sai väga ilusaks kollaseks värvida mitu vihti lõngast. Reede õhtul käisime ka värvimadara juuri korjamas, lootisime saada madarapunast, aga saime hoopis madararoosat.”

○ Mida ise Paudil õpetasid?

“Õpetasin laagrilistele kirivöö tegemist võõtelgedel ehk -raamidil ja lõngategu. Laupäeval lammast tuli kui staar autoga Paudile kohale. Algas lambapügamine. Iga huviline sai seda tööd lambaraudadega proovida. Pügatud villa pesime villašampooniga puhtaks, loputasime kolm korda läbi ja kuivatasime. Pärast järgnenud villatopsude ja prahi väljanäppimist ja villa käsikraasidega kraasimist valmis sellest voki kdrates ilus valge lõng.” (Järg 6. lk)

Niisugune näeb välja pildil tagaplaanil olevast põletusaugust just välja võetud keraamika. MEELIS SÖERDI foto

